

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Marie Turkové v právní věci žalobce: **T. V. T.**, zast. Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem, se sídlem v Plzni, Františkánská 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 4. 2005, č. j. 60 Az 28/2005 - 25,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného správního orgánu ze dne 15. 2. 2005, č. j. OAM-142/LE-B02-B02-2005. Tímto rozhodnutím byla žádost stěžovatele o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu).

Stěžovatel v kasační stížnosti rovněž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

V žalobě, která směřovala proti uvedenému rozhodnutí, pak stěžovatel v obecné rovině namítal porušení § 3 odst. 3, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) a § 12 zákona o azylu. Doplnil, že v případě návratu do země

původu se obává perzekuce v důsledku svého odchodu do České republiky. Požadoval, aby napadané rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení.

V napadeném rozsudku dospěl Krajský soud v Plzni, obdobně jako žalovaný správní orgán, k závěru, že stěžovatel v řízení o azylu netvrdil důvody upravené § 12 zákona o azylu, tj. netvrdil, že by v zemi původu byl pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů; uváděl toliko ekonomické důvody, a snahu legalizovat pobyt. Žalovaný správní orgán tak postupoval v souladu se zákonem pokud žádost stěžovatele o udělení azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou. Z těchto důvodů dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.

Proti rozsudku podal stěžovatel kasační stížnost, opírající se o důvody vymezené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). K důvodu pod a) citovaného zákonného ustanovení stěžovatel uvedl, že krajský soud (a žalovaný) nesprávným způsobem posoudil právní otázku, a sice, zda lze na souzený případ vztáhnout ustanovení § 16 písm. g) zákona o azylu, tedy že žádost o udělení azylu byla podána zjevně nedůvodně. Konkrétně uvedl, že se v zemi původu dostal do finančních potíží a státní orgány mu neposkytly pomoc. Domnívá se, že splňuje podmínky vymezené v § 12 b) zákona o azylu, neboť patří do „sociální skupiny nezaměstnaných“ a domovský stát tuto situaci toleruje. Odkázal rovněž na čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka.

K ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. stěžovatel uvedl, že žalovaný provedl nedostatečným způsobem dokazování a na základě zjištěného skutkového stavu nebylo možno spravedlivě rozhodnout. V této souvislosti doplnil, že žalovaný nerespektoval situaci stěžovatele, který má i z důvodu internace v záchytném zařízení omezené možnosti pro obstarání důkazů o perzekuci v domovské zemi a krajský soud se tímto nijak nezabýval.

K označenému písm. d) citovaného zákonného ustanovení stěžovatel v kasační stížnosti uvedl, že soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda správní řízení netrpělo procesní vadou. K tomu doplnil, že správní orgán provedl nedostatečným způsobem dokazování, a namítl, že rozhodnutí žalovaného neodpovídá dikci § 47 odst. 3 správního řádu a řízení tak trpí neodstranitelnou vadou a je třeba je zopakovat. Na základě výše uvedených důvodů stěžovatel navrhl zrušení shora označeného rozhodnutí krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

Závěrem poznamenal, že nesouhlasí ani se způsobem, jakým se soud vypořádal s tvrzením žalovaného o neexistenci překážek vycestování. Uvedl, že soud přehlíží situaci na straně stěžovatele, který svůj návrat s ohledem na chybějící ochranu ze strany policie nepovažuje za bezpečný. Dále uvedl, že při návratu mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení a perzekuce, resp. administrativní šikany ze strany milice a dalších státních orgánů z důvodu žádosti o azyl. Konečně uvedl, že správní orgán ani krajský soud se v odůvodnění svých rozhodnutí vůbec nezabývaly překážkou vycestování.

Žalovaný poskytl na výzvu soudu ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém vyslovil souhlas se závěry soudu a odkázal na správní spis a judikaturu. K přiznání odkladného účinku kasační stížnosti neshledal důvody. Upozornil rovněž na skutečnost, že žádost byla zamítnuta

podle jiného písmene než uvádí stěžovatel v kasační stížnosti. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Nejvyšší správní soud dále vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je o kasační stížnosti rozhodováno přednostně a kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně). Ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumával napadené rozhodnutí krajského soudu v mezích důvodů vymezených stížnostními body (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti plyne, že se stěžovatel dovolává důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Podle citovaných písm. § 103 odst. 1 s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené a) nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, b) vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost a d) nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu se *azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*

Ustanovení § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu přitom stanoví, že *žádost o udělení azylu se zamítne jako zjevně nedůvodná, pokud stěžovatel neuvádí skutečnost svědčící o tom že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.*

Jak Nejvyšší správní soud zjistil z obsahu správního spisu, stěžovatel podal dne 10. 2. 2005 žádost o udělení azylu, ve které zejména uvedl, že ve Vietnamu neměl zaměstnání, neměl z čeho žít. Dále uvedl, že nemá doklady k pobytu v České republice. Současně doplnil, že žádá o udělení azylu z důvodů „politických, ekonomických“. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území České republiky (rovněž ze dne 10. 2. 2005) stěžovatel uvedl v podstatě obdobné skutečnosti, tedy nemožnost sehnat zaměstnání a ekonomické problémy, a také snahu o legalizaci pobytu. Z protokolu přitom vyplynulo, že v zemi původu žádné jiné než uváděné, tedy ekonomické, problémy neměl. K dotazu, aby vysvětlil své sdělení v žádosti o udělení azylu, že o azyl žádá z důvodů „politických, ekonomických“ uvedl, že „politické důvody myslel takové všeobecné. Prostě přijel do České republiky, nemá doklady, nemá cestovní pas, nemůže se bez dokladů vrátit do Vietnamu. Politické důvody nemá, odjel z Vietnamu.“ Stejně tak z podkladů vyplynulo, že se v České republice zdržoval nelegálně od svého příjezdu v dubnu 2004 a o azyl požádal až po zadržení policií, k němuž došlo 3. 2. 2005.

Z výše uvedeného tak vyplývá i pro Nejvyšší správní soud závěr, že stěžovatel žádá o udělení azylu toliko z ekonomických důvodů, a z důvodu legalizace pobytu, tedy důvodů, které nejsou vymezeny zákonem azylu a žalovaný postupoval správně pokud žádost o udělení azylu zamítl jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu.

Nejvyšší správní soud přitom dospěl k závěru, že v odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu jsou správně posouzeny rozhodující právní i faktické skutečnosti, z nichž žalovaný vycházel, skutková zjištění jsou zde přehledně a srozumitelně uvedena a vyplývají z provedených důkazů, přičemž krajský soud správně posoudil, že skutkový stav byl žalovaným správním orgánem zjištěn správně, důkazy, které si správní orgán opatřil byly úplné a tyto vyhodnotil v kontextu platné právní úpravy. Nejvyšší správní soud se přitom plně ztotožňuje s právním posouzením věci žalovaným a potažmo i krajským soudem, neboť ani podle názoru zdejšího soudu stěžovatel netvrdil, že je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve smyslu § 12 zákona o azylu. Nejvyšší správní soud tak nemohl přisvědčit uváděným námitkám stran nezjištění úplného skutkového stavu.

Stejně tak Nejvyšší správní soud neshledal nesprávné právní posouzení, ať již ze strany krajského soudu či žalovaného správního orgánu. Žalovaný správní orgán a krajský soud postupovaly správně, pokud na základě výše popsaného skutkového stavu žádost o udělení azylu posoudily jako zjevně nedůvodnou dle § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu. Přitom neporušily žádného ustanovení zákona. V námitkách vážících se k nesprávnému právnímu posouzení - stěžovatel zejména namítal, že krajský soud (a žalovaný) nesprávným způsobem posoudil právní otázku, a sice, zda lze na souzený případ vztáhnout ustanovení § 16 zákona o azylu, tedy že žádost o udělení azylu byla podána zjevně nedůvodně – tak Nejvyšší správní soud stěžovateli nemohl přisvědčit.

Obdobně Nejvyšší správní soud nemohl přisvědčit ani dalším tvrzením stěžovatele, uváděl, že v domovské zemi se dostal do finančních potíží; státní orgány mu neposkytly pomoc; domnívá se tak, že splňuje podmínky vymezené v § 12 písm. b) zákona o azylu,

neboť patří do „sociální skupiny nezaměstnaných“ a domovský stát tuto situaci toleruje, resp. podporuje.

Nejvyšší správní soud uvádí, že označené skutečnosti, byť se jedná o skutečnosti závažné, pod důvody vymezené zákonem o azylu, konkrétně pod důvody vymezené § 12 písm. b) zákona o azylu, podřadit nelze a stěžovateli proto nepřisvědčil.

Nejvyšší správní soud přitom odkazuje na svou konstantní judikaturu, např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2004, č. j. 6 Azs 41/2004 - 67, z něhož vyplývá, že *sociální skupina se skládá z osob podobného společenského původu nebo postavení, obdobných majetkových poměrů, společenských obyčejů, apod.* Příslušnost k ní se stává důvodem k pronásledování zpravidla tehdy, když její politická, názorová orientace, minulost nebo hospodářská minulost jejich členů, či samotná jejich existence, jsou považovány za překážku politice vlády, nebo když taková skupina není považována za loajální vůči státu či jeho exekutivě. U stěžovatele však o takové sociální skupině nelze uvažovat, když je nutno vzít v úvahu i to, že nepříznivá ekonomická situace a ztížená možnost zaměstnání dopadá na všechny obyvatele domovské země. Nejvyšší správní soud rovněž nepřisvědčil ani tvrzenému naplnění čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro postavení uprchlíka. Ač se za pronásledování v označené příručce považuje pronásledování nejen ze strany státních orgánů, ale rovněž ze strany obyvatelstva, nelze pominout další podmínku a sice, že označené úřady musí tuto činnost ze strany obyvatelstva vědomě schvalovat. Ze spisu však nevyplývá, že by právě proti nezaměstnaným byla v domovské zemi stěžovatele vedena, ať již ze strany státu - k tomu viz výše -, či státem schválená, perzekuce, jak ji má na mysli zákon o azylu, či uváděná příručka. Nejvyšší správní soud tak shrnuje, že nenastaly podmínky vymezené zákonem o azylu a krajský soud postupoval správně.

K námitce, že krajský soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda správní řízení netrpělo procesní vadou, správní orgán provedl nedostatečným způsobem dokazování, resp. rozhodnutí žalovaného neodpovídá dikci § 47 odst. 3 správního řádu a řízení tak trpí neodstranitelnou vadou a je třeba jej zopakovat, zaujal Nejvyšší správní soud závěr, že rozhodnutí je zcela v souladu s dikcí ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu, není zatíženou neodstranitelnou vadou, a není jej třeba proto zopakovat; krajský soud tak postupoval i v této otázce správně. K další námitce stěžovatele - správní orgán provedl nedostatečným způsobem dokazování - odkazuje Nejvyšší správní soud na výklad podaný výše a shrnuje, že ani v těchto námitkách nemohl stěžovateli přisvědčit.

Konečně k námitce stěžovatele, že nesouhlasí se způsobem, s jakým se krajský soud vypořádal s tvrzením žalovaného o neexistenci překážek vycestování, Nejvyšší správní soud uvádí, že takový postup považuje za odpovídající zákonu o azylu. Z jeho ustanovení § 28 totiž vyplývá, že ministerstvo vnitra v rozhodnutí uvede, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování podle ust. § 91 téhož zákona tehdy, pokud bude rozhodnuto o neudělení nebo odnětí azylu. V daném případě byla žádost stěžovatele zamítnuta podle § 16 odst. 1 písm. g) cit. zákona jako zjevně nedůvodná, a takové rozhodnutí nelze považovat ani za rozhodnutí o odnětí azylu (neboť stěžovateli nebyl azyl, který by mu mohl být odňat, udělen), avšak ani za rozhodnutí o neudělení azylu. Za rozhodnutí o neudělení azylu totiž lze podle Nejvyššího správního soudu považovat pouze rozhodnutí, kterým ministerstvo vnitra rozhodne o neudělení azylu pro nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 cit. zákona po věcném posouzení důvodů tvrzených žadatelem o azyl. V případech, kdy je vydáváno rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné, správní orgán

o udělení azylu nerozhoduje, tj. nezabývá se věcně důvody žádosti o azyl tvrzenými žadatelem, a to právě proto, že žadatel o azyl v takovém případě ani neuvádí důvody, které by mohly být po svém ověření podřazeny pod důvod, pro něž lze azyl podle ust. § 12 zákona o azylu udělit. V dané věci byly splněny podmínky pro postup správního orgánu ve smyslu § 16 odst. 1 písm. g) zákona o azylu, jak bylo uvedeno výše. Ostatně Nejvyšší správní soud i ve svých předcházejících rozhodnutích opakovaně uváděl, že v případě, kdy ministerstvo vnitra rozhodne o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné, je výrok o neexistenci překážek vycestování ve smyslu ust. § 91 cit. zákona výrokem nadbytečným. Viz např. rozsudek ze dne 9. 9. 2004, č. j. 2 Azs147/2004 - 41, ve kterém bylo uvedeno, že *Rozhodne-li Ministerstvo vnitra o zamítnutí žádosti o udělení azylu jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, nečiní již výrok o neexistenci překážek vycestování ve smyslu ustanovení § 91 citovaného zákona, nebo rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2004, č. j. 5 Azs 230/2004, kde bylo uvedeno, že správní orgán není povinen rozhodnout o překážce vycestování, jestliže žádost o azyl byla zamítnuta podle § 16 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb. Pouze v případě udělení či neudělení azylu v režimu § 12, § 13 a § 14 téhož zákona je ve smyslu § 28 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, obligatorní částí rozhodnutí konstatování, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování. Z tohoto důvodu neshledal Nejvyšší správní soud v postupu krajského soudu, a ani žalovaného správního orgánu, v daném případě žádné pochybení, a nelze tedy žádnému z těchto orgánů vytýkat, že se otázkou existence překážek vycestování ve svých rozhodnutích věcně nezabývaly. Nejvyšší správní soud tak neshledal důvodnost ani této námitky obsažené v kasační stížnosti.*

Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že se Krajský soud v Plzni napadeným rozsudkem nedopustil stěžovatelem namítaných pochybení. Žalovaný správní orgán i Krajský soud v Plzni postupovaly správně, když důvody uplatňované stěžovatelem neshledaly jako důvody k udělení azylu a podle toho rozhodly.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl v řízení úspěch, žalovaný, který v řízení úspěch měl, žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil. Rozhodl proto tak, že se žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. března 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu